

Handläggare: Kerstin Kullberg
Tel 08- 508 10 924

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
sammanträde 2013-02-07

Centralupphandling för vård- och omsorgsboenden 2013

Remiss från Kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens svar på remiss om centralupphandling för vård- och omsorgsboenden 2013.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Marianne Snell
avdelningschef

Sammanfattning

Valfrihet i mån av plats för vård- och omsorgsboenden infördes i Stockholms stad den 1 juli 2008. Föreliggande ärende innehåller Stadsledningskontorets (SLK) förslag om boenden, bl.a. Kattrumpstullens vård- och omsorgsboende, att ingå i 2013 års entreprenadupphandling. Stadsdelsnämnderna (SDN) föreslås ansvara för avtalens förvaltning, uppföljning av verksamhetens kvalitet, löpande dialog med entreprenörer etc. Även Äldrenämnden (ÄN) ansvar för viss uppföljning.

Stadsdelsförvaltningen (SDF) ser positivt på de förslag som framkommer i remissen. Det är viktigt att man lägger ökad tyngd på en **systematisk referenstagning**, eftersom de utförare som är populärast hos de gamla och deras anhöriga inte alltid är de som är bäst på att skriva eleganta anbud.

Presenterade utvecklingsområden har betydelse för att god kvalitet för brukarna ska uppnås. SDF menar att i anbudsgivarnas mervärden ska vara valida utifrån verksamhetens mål och kriterier samt vara tydligt beskrivna och mätbara. SDF menar att även de mätmetoder och instrument som används för uppföljning av mervärden bör testas och utvecklas för ökad mätsäkerhet. För anbudsgivare som redan är kända i Stockholms stad bör avtalsuppföljningar samt hur tidigare mervärden har uppfyllts få utökad betydelse vid ny upphandling. Tillsammans med utökad referenstagning bör detta kunna ge en realistisk bild av vad en anbudsgivare kan förväntas prestera även vid en ny upphandling.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av SDFs äldreomsorgsavdelning. Lokala pensionärsråd och de fackliga organisationerna har informerats och fått möjlighet att lämna synpunkter. Ärendet har tillställts Landstinget för kännedom/samråd.

Ärendet

Bakgrund

Den 1 juli 2008 införde Stockholms stad ett valfrihetssystem avseende vård- och omsorgsboende för personer 65 år och äldre. Valfrihetssystemet innebär att den äldre efter att biståndsbeslut beviljats själv kan välja vilket vård- och omsorgsboende han/hon vill flytta till i mån av plats.

I valfrihetssystemet har staden dubbla roller dels som huvudman ansvarig för insatserna i valfrihetssystemet genom beviljande av insatser samt dels som huvudman för både omsorgen och hälso- och sjukvården med ansvar för att dessa ges med god kvalitet. Kommunen har genom huvudmannaskapet skyldighet att följa upp verksamheterna för att försäkra sig om att insatserna ges med god kvalitet. För att kunna iaktta en konkurrensneutral hållning till de boenden som drivs i egen regi har stadsdelsförvaltningarna som ansvarar för bedömningar och beslut organiserat sig utifrån en beställar- utförarmodell. Beställarfunktionen är skild från nämndernas verksamheter i egen regi.

Upphandling enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU) för drift (entreprenad) av stadens vård- och omsorgsboenden genomförs centralt i staden sedan 2008 med ett givet pris och där enbart kvalitet är utvärderingskriterium. Utgångspunkt för vilka boenden som ska ingå i upphandlingarna beslutas av stadsdelsnämnderna med utgångspunkt från deras aktivitetsplaner. Staden har upphandlat vård- och omsorgsboenden enligt Lagen om valfrihet (LOV), privata utförare sedan september 2009. Upphandling enligt innebär att alla utförare som ansöker och som uppfyller stadens kriterier godkänns. För utförare av vård- och omsorg enligt LOV krävs tillstånd att bedriva verksamheten från Socialstyrelsen.

I stadens valfrihetssystem ansvarar KS för upphandling enligt både LOU och LOV. Avtalen förvaltas av resp SDN och i vissa fall av ÄN. År 2012 drevs i Stockholms stad 17 boenden (21 % av antalet platser) i egen regi, 37 boenden (42 % av antalet platser) på entreprenad och 58 boenden (33 % av antalet platser) i egen regi.

Samtliga boenden finns presenterade på stadens hemsida under Jämför Service. Information och vägledning inför val/byte av utförare kan ges av Serviceförvaltningens service Äldre Direkt. Det enskilde har rätt att ställa sig i kö till tre boenden, köhanteringen administreras numera av ÄN.

SLKs synpunkter och förslag

SLKs förslag till beslut

KS föreslår att Kommunfullmäktige (KF) beslutar följande:

1. KS ska genom förenklad upphandling ansvara för genomförande av centralupphandling av entreprenad drift för de boenden som anges i detta ärende, vilket innefattar att besluta om tilldelning av kontrakt, avbrytande av upphandling, att teckna avtal i enlighet med tilldelningsbeslutet, förlänga avtal samt häva avtal. Upphandlingen ska genomföras i enlighet med de principer som anges i ärendet och tidigare kommunfullmäktigebeslut (2007-11-05 § 15, 2008-09-29 § 17, 2009-12-14 § 21 och 2011-04-04 § 18).
2. När entreprenadupphandling är slutförd och avtal påskrivna skall avtalen lämnas över till respektive ansvarig SDN. SDN har därefter ansvar för avtalens förvaltning, uppföljning av verksamhetens kvalitet, löpande dialog med entreprenörer etc.
3. KS får besluta om att justera antalet boenden på det sätt som framgår av ärendet om det under arbetet med upphandlingen visar sig vara omöjligt eller uppenbart olämpligt att inkludera boendet eller om något ytterligare boende måste ingå i upphandlingen.

KS beslutar vidare, under förutsättning av att KF beslutar enligt ovan, att:

1. Stadsdirektören ges delegation att besluta om tilldelning av kontrakt, avbrytande av upphandling, att teckna avtal i enlighet med tilldelningsbeslutet, förlänga avtal samt häva avtal.
2. Stadsdirektören ges delegation att besluta om att justera antalet boenden om det under arbetet med upphandlingen visar sig vara omöjligt eller uppenbart olämpligt att inkludera boendet eller om något ytterligare boende måste ingå i upphandlingen.

SLK ser positivt på att andelen boenden som drivs inom ramen för LOV växer. Utökning av LOV-upphandlad verksamhet bör enligt SLK ske genom nyetablering. Vid varje avtalstids upphörande ska en prövning ske om ny LOU upphandling ska genomföras eller om staden ska frånträda lokalerna. Flera av de boenden som staden ansvarar för har behov av ombyggnation och renovering pga av ökade lokalkrav från tillsynsmyndigheter. Efter att renovering skett finns möjlighet för etablering av LOV verksamhet.

SLKs uppfattning är att LOU upphandlingarna har bidragit till en ökad mångfald av utförare samt till att kvaliteten har utvecklats inom äldreomsorgen. Positivt är att LOU upphandling möjliggjort även för mindre företag att etablera sig på marknaden.

SLK föreslår att Kattrumpstullen, Linnégården och S:t Erik ingår i den fjärde centrala upphandlingen enligt LOU. SLK har utgått från de aktivitetsplaner som SDN

redovisat samt att avstämning skett med respektive SDF. Upphandlingen påbörjas 2012 och avslutas 2013-10-01 för Kattrumpstullen respektive 2013-11-01 för Linégården och S:t Erik.

En s k kvalitetsinspektion har under 2012 organiserats under ÄN med uppdrag att tillsammans med SDN inspektera, granska och följa upp stadens äldreomsorg i syfte att säkerställa en god kvalitet hos utförarna. Ansvar för uppföljning av varje biståndsbeslut åligger respektive ansvarig SDN.

Utvecklingsområden jämfört med tidigare upphandlingar

- Stärka och förbättra uppföljningar avseende avtal och det enskilda biståndsbeslutet.
- Utveckling av hur anbudsgivarens mervärde ska följas upp under avtalstiden.
- Tydligare när åtaganden om mervärde ska börja gälla.
- Krav på tydliga och mätbara mål.
- Referenstagning förslås få ökad betydelse.
- Längre avtalstider som eventuellt kan medföra att det blir lättare för organisationer att lämna anbud.

Förvaltningens synpunkter

SDF ser positivt på de förslag som framkommer i remissen. Det är viktigt att man lägger ökad tyngd på en *systematisk referenstagning*, eftersom de utförare som är populärast hos de gamla och deras anhöriga inte alltid är de som är bäst på att skicka eleganta anbud.

Presenterade utvecklingsområden har betydelse för att god kvalitet för brukarna ska uppnås. SDF menar att i anbudsgivarnas mervärden ska vara valida utifrån verksamhetens mål och kriterier samt vara tydligt beskrivna och mätbara. SDF menar att även de mätmetoder och instrument som används för uppföljning av mervärden bör testas och utvecklas för ökad mätsäkerhet (reliabilitet). För detta krävs t.ex. en noggrant utarbetad manual. Avgörande för resultatets kvalitet är även att manualen vid användning tolkas på ett likartat sätt. Utbildningsdagar för de personer som genomför avtalsuppföljningar behövs sannolikt.

För anbudsgivare som redan är kända i Stockholms stad bör avtalsuppföljningar samt hur tidigare mervärden har uppfyllts få utökad betydelse vid ny upphandling. Tillsammans med utökad referenstagning bör detta kunna ge en realistisk bild av vad en anbudsgivare kan förväntas prestera även vid en ny upphandling.

Bilaga

Remiss om centralupphandling av vård- och omsorgsboenden 2013